

Gekscherend zegt hoofdgreenkeeper Gert-Jan Hilarius (25) dat hij voor de Friese Greenkeeping Maatschappij werkt. Welk beeld heeft deze jonge, enthousiaste hoofdgreenkeeper eigenlijk van het golfbaanonderhoud door aannemers? Hij koos namelijk tweemaal voor een andere baan, toen bleek dat het onderhoud op 'zijn' baan uitbesteed werd aan een aannemer. Maar sinds begin 2011 is hij van 'vrije jongen op een ledenbaan' gaan werken voor een organisatie die 'mean en lean' hoog in het vaandel heeft staan: de Hollandse Greenkeeping Maatschappij. Ik bezocht hem op Burggolf St. Nicolaasga. Nicolaasga: bij Sint Nyk, zoals hier op de Friese plaatsnaamborden staat.

Auteur: Broer de Boer

Vrije jongen en golfbaanaannemers

Wordt driemaal scheepsrecht voor Gert-Jan Hilarius?

Gert-Jan haast zich om te zeggen dat hij zichzelf helemaal niet als een 'loonslaaf' ziet op deze golfbaan van het commerciële Burggolf-imperium. "Zonder beperkingen kan ik doen waarvan ik vind wat een hoofdgreenkeeper moet doen. Ja, en ik sta toevallig bij de Hollandse Greenkeeping Maatschappij op de loonlijst." En als ik hem zo meemaak en beluister, past daarbij geen arbeidershorloge. Ook niet bij zijn medewerkers. "Maar werken voor de HGM heeft wel zo zijn voordelen. Manager Hans Schaap zet in op uitstekend materieel en een uitgebreide materieelpool en zorgt voor input van veel praktische en theoretische kennis."

Start carrière

Als 15-jarige kwam Gert-Jan al met in aanraking met het greenkeepvak: "Dat was zaterdagwerk op dezelfde 18-holes Burggolfbaan waar ik nu hoofdgreenkeeper ben. In het grijze verleden stond deze baan overigens bekend als Golfbaan Vegelinsbossen en was hij eigendom van een

familie Brouwer. De recreatieopleiding die ik op het AOC in Leeuwarden wilde volgen, ging vanwege onvoldoende belangstelling niet door. De greenkeeperopleiding volgde ik uiteindelijk op het IPC in een werk- en leertraject. Daarbij werkte ik vier dagen in de week op de baan. Ik heb vooral veel geleerd van Ton Metselaar en van hoofdgreenkeeper Richard Keijzer." Maar toen de baan in handen kwam van het Burggolf-imperium en er gesproken werd over het uitbesteden van onderhoud, begon het bloed van het jonge greenkeepertje, in het bezit van het diploma greenkeeper, te kriebelen.

Hoofdgreenkeeper op 9 holes

"Aha de Man en Heijmans Sport en Groen brachten een offerte uit om het onderhoud voortaan uit te gaan voeren. Aan de laatste werd in 2004 het onderhoud gegund", vertelt Gert-Jan. "Deze ontwikkeling zou mij waarschijnlijk mijn baan gaan kosten. Werken voor zo'n grote aannemer was niet mijn ding. Ik heb dus gesolliciteerd

Na twee tussenstops opnieuw aan het werk op Burggolf St. Nicolaasga.

naar een greenkeepersfunctie op de 9-holes van Golfbaan Heidemeer bij Heerenveen. Samen met Bram Metselaar heb ik daar een fantastische en gezellige tijd gehad. Toen Golfclub De Hildenberg bij Appelscha een hoofdgreenkeeper vroeg, had ik veel zin om te reageren, maar ik had zelf bedenkingen of ik dat al wel aankon. Toen ik dat zei, laadde mijn toenmalige chef me direct in zijn auto om een kijkje te gaan nemen in Appelscha.

Gert-Jan geniet van dit Friese landschap, compleet met boomwallen.

Concentreren op hetgeen waar het bij het golfspel echt om gaat: in het seizoen worden de greens tegenwoordig om de andere dag met de Smitco gerold.

Doen dus! En ik mocht altijd een beroep op hem doen. En dat heb ik altijd als zeer collegiaal beschouwd!”

Veranderingen

Gert-Jan is een man met veel passie voor zijn vak als hoofdgreenkeeper. Hij woonde op het terrein van De Hildenberg; hij 'boaske' (trad in het huwelijk voor de burgerlijke stand) zelfs op hole 5 van de baan. Ondertussen werd ook op deze baan een aannemer binnengehaald: Dijk Hoveniers die in februari 2010 de werkzaamheden startte. Een verlate huwelijksreis van een halfjaar voerde hem naar kennissen op een golfresort in Zuid-Afrika. Niet lang na terugkomst trekt Gert-Jan opnieuw aan zijn stutten en heeft het er alle schijn van dat het iets te maken heeft met de werkwijze van golfbaanaannemers die hij niet zo goed verdraagt. Gert-Jan: “Nee. Het klikte wel degelijk met Freddy Dijk en met zijn bedrijf is absoluut niks mis, maar de werkwijze van een aannemer is toch anders. Het moet allemaal snel; een aannemer kan niet altijd wachten op het juiste moment om het werk uit te voeren. Daarnaast zat deze aannemer in het hovenierswerk en dat is een richting die ik voorlopig niet op wil. Bovendien was ik toe aan een nieuwe uitdaging en op zoek naar een 18-holes golfbaan. Burggolf stelde na 6,5 jaar onderhoud door Heijmans echter de HGM aan om ook Burggolf St. Nicolaasgata te gaan onderhouden.” Gert-Jan rook zijn kans om terug te keren naar waar hij ooit in dit vak begon: hij zei 'ja' tegen de functie hoofdgreenkeeper op 'Sint Nyk'.

Oude stek

Ik vraag Gert-Jan wat hem opviel toen hij weer op zijn oude stek terugkwam. Gert-Jan: “Heijmans had in elk geval de schuur vol staan met materieel. En dat was meer dan wij hier momenteel hebben. En het was ook duidelijk dat de golfbaanaannemer die het onderhoud eerder deed zijn eigen visie heeft op onderhoud, zonder twijfel vastgelegd in een overeenkomst. De focus lag op netheid, op het beeld. En dat zag je vooral terug in de bunkers, de schelpenpaden en de bosplantsoenen. Dat soort zaken lag er fantastisch bij. Naar mijn smaak kon er meer werk gemaakt worden van datgene waar het bij het golfspel echt om gaat: de greens. Maar ook de parkeerplaats, want als een golfer komt aanrijden, is het eerste wat men ziet de parkeerplaats en de putting green. Ik ben me met het onderhoud dus meer gaan concentreren op andere zaken. Greens moeten snel zijn en daar hebben we hier aan gewerkt. In het seizoen rollen we de greens om de andere dag met de Smitco en de roodzwenk/witstruisgras-greens krijgen zesmaal per week een maaibeurt. Zowel met maaien, beregenen als bemesten hanteer ik het principe 'vaak en weinig'. Ik ben ook de foregreens gaan uitmaaien, en als ik dan waarderend van spelers hoor 'zo mooi is de baan hier in de afgelopen 23 jaar niet geweest', dan doen we ons werk dus goed. 'Een hoofdgreenkeeper moet zich focussen op de basis', zeg ik altijd. Hoofdgreenkeeper zijn moet niet inhouden dat je een kantoorbaan hebt om de uren van de medewerkers bij te houden.”

Drie man

Het onderhoud van het 80 hectare grote terrein wordt in principe door vier man gedaan; een van hen is afkomstig uit een re-integratietraject. In het hoogseizoen komt daar nog een extra medewerker bij. De buurman, een melkveehouder, houdt de semi rough en de rough bij zonder dat de HGM daar verder omkijken naar heeft. Gert-Jan: “Met alle respect voor de collega's die bij andere aannemers werken, maar ik heb de indruk dat daar veel zaken rondom golfbaanonderhoud op het kantoor bedacht of voorbereid worden. Bij de HGM werkt dat anders en staan we met beide voeten in de praktijk. Het management (Hans Schaap) gaat daar heel rechtlijnig mee om. Machines die nodig zijn en die we rendabel kunnen maken, die zijn er gewoon. Of op de baan zelf, of in onze machinepool. Maar je moet echt niet denken dat er ook maar een bladblazer te veel in de schuur staat.”

Vrijheid

Gert-Jan: je kiest het hazenpad als Heijmans komt; vervolgens trek je aan je stutten als net in dienst bent bij aannemer Dijk Hoveniers en heb je je laten vangen door een Schaap, de manager van HGM? Hoe voelt dat? “Heel goed”, antwoordt Gert-Jan. “Contact met de golfers over het baanonderhoud vind ik erg belangrijk. De Burggolf-organisatie kent echter geen baancommissarissen om mij input te geven. De baan kwaliteit wordt vanuit de organisatie zelf beoordeeld. Toch kan ik hier volop mijn gang gaan, contacten houden met golfers en hun oordeel als input gebruiken bij het onderhoud. Eigenlijk gebeurt

Ooit werd hole 2 betiteld als de moeilijkste par-3 in Europa.

De heide op de Friese baan werd zorgvuldig aangepakt. 'Ik zorg er voor dat het heidezaad zo veel mogelijk achterblijft en kan ontkiemen.'

Innovatief en creatief: Een – heel oude – golfclub toverde de hoofgreenkeeper om tot een mini-holestekker die dient voor de verwijdering van onkruidplantjes.

dat op deze commerciële baan in een soortgelijke setting als op een ledenbaan. Golfers ervaren vertidrainen als een irritante ingreep. Bij aangenomen onderhoud door een aannemer bestaat het gevaar dat er gebrekkig gecommuniceerd wordt over deze noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden. Ik zie de functie van een hoofdgreenkeeper juist

als een belangrijk onderdeel van de 'club'. Hij of zij is de persoon die duidelijk moet maken waarom er geprikt wordt en waarom dat juist op dat moment moet gebeuren. Ook zorgen voor een goede sfeer in het team – en dan denk ik weer terug aan Ton Metselaar, die dat altijd zo sterk benadrukte – vind ik heel belangrijk voor deze functie. Bij zo'n grote golfbaanaannemer voelt dat voor mij heel anders. Daar werk je veel meer voor je werkgever en, zoals ik al zei, dat gevoel heb ik hier absoluut niet. Ik werk met een jonge, nieuwe ploeg greenkeepers, feitelijk op de manier zoals Ton zich dat jaren geleden al uitgedacht had: een klein team met vaste mensen die de baan onderhouden. Extra medewerkers 's zomers en parttimers zorgen tijdens het golfseizoen dat het greenkeepingteam geen omkijken heeft naar 'gewone dingen', zoals het maaien van bijvoorbeeld de semi rough." Gert-Jan blijkt hierbij overtuigd te zijn van de waarde van de zelfrijdende fairwaymaaiers. De golfbranche moet inspelen op de markt met het aanbod van banen: "Golfers kiezen niet meer voor een lidmaatschap, men wil vrije golfer zijn. Nieuwe en commerciële banen stellen dus ook heel andere eisen aan het onderhoud. We spreken hier over een baan met 300 leden die het vooral van greenfee-spelers moet hebben. In het Friese landschap is het altijd rustig."

Fries landschap

Waarom zou men juist naar deze Friese golfbaan moeten komen? "Wel", zegt Gert-Jan, "Burggolf St. Nicolaasga heeft alles in zich wat het Friese landschap kenmerkt. De baan kent vergezichten, waterpartijen en bos. Er zijn holes met een wijds uitzicht op weiland. En ook de oude structuren van langgestrekte traditionele boomwallen, waar het vee tussen bleef lopen, zie je op de baan terug. De eerste hole echter start

direct al met een fraaie waterpartij. Maar er is ook een aantal holes uitgekapt in de bossen van landgoed Eisingastate. Hier is een grote variatie in boomsoorten. Dat geldt zowel voor de oude aanplant als voor het jonge bos, dat uit de jaren 80 dateert, toen de baan hier op een terrein van 80 hectare werd aangelegd. Ook heb ik hier heide. Daar heb ik me eerst eens goed op beraaden. Hoge heidestruiken waarin je de bal terug kon vinden, heb ik gespaard. De dichte stroken met heide, vaak overwoekerd door gras, heb ik met de Amazone geklepeld en verschaald door maaisel af te voeren. Ik zorg er wel voor dat het heidezaad zo veel mogelijk achterblijft en kan ontkiemen."

Rondrijden

Gelukkig heeft Gert-Jan nog even tijd voor een rit over de baan op de herfstdag dat ik hem bezoek. Opvallend is de begraafplaats met Friese klokkenstoel midden op het terrein. Opvallend is ook de ruime opzet van de holes. Gert-Jan wijst me op de buizerd in zijn winterkleed en op de gans, waarvoor hij onlangs een partner meenam uit de tuin van zijn schoonvader. Zichtbaar trots staat hij stil bij wat ooit als de moeilijkste par-3 in Europa werd betiteld. En ook zijn inventiviteit steekt deze enthousiaste man niet onder stoelen of banken. Van een – heel oude – golfclub heeft hij een mini-holestekker gemaakt. Hij gebruikt het apparaat om kleine onkruiden uit de greens te steken. "Even met de miniprikker het groeipunt en de wortel van het onkruidplantje eruit steken en verwijderen." Hij laat zien hoe hij het pijpje grond met wortel en al met het andere, afgezaagde deel van de golfclub uit het holle pijpje duwt. En als je bij Gert-Jan langsgaat, zul je ook alles zien. Van de Friese boerderij die onlangs gerenoveerd is tot en met het machinepark in de schuur aan toe!